

KEMENESVIDÉK

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSÁG.

(„KIS CZELL és VIDEKŰ.”)

Megjelenik minden vasárnap.

(„KIS-CZELL és VIDEKE.”)

Előfizetési ár:

Egy évre . . . . . 8 kor. | Negyedévre . . . . . 2 kor. — 6 fl.
Fél évre . . . . . 4 | Egyes számu ára — „ 20 „

Felolós szerkesztő:

Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap eszelmi és anyagi részeit illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Szerkesztővel értekezhetni: kedd, szerda és csütörtökön.

Munkára fel!

A nemzetek sorsába manapság nemcsak a kard hatalma, nemcsak a katonai termeltségnek ereje dönt, hanem sok más olyan tényező, amely valaha alig alig számított valamit. Manapság nemcsak dicsőséget patakzik a vér; nem azért, hogy nyelvének és műveltségének szerezenen tért az egyik nemzet a másiknál, hanem leggyakrabban és legfőképpen azért, hogy termékeivel árássza el azt, akár nyers, akár fel dolgozott alakban. Mert a kereskedelem olykor nagy morális erőtenyezőket rejteget magában. A szükségességi cikkek révén bejutnak az illető szép sajátságai, tőlük tanulunk haladni, tőlük lessük el, miképen dolgozhatjuk fel az anyaföld természetadta termékét azzá, hogy művelődésünk egy színvonalon állhasson a többi nemzetek kulturájával.

A világkereskedelem jövőbeli hatalma, feladata az, hogy megvalósítsa az egy pástör, egy akár felemelő gondolatát. Az ilyen proféczia, igaz, ma még az utópiák világába tartozik, de ha visszagondolunk azokra a közelmúlt nagy ipari vívmányokra és azokra az átalakulásokra, melyek ennek nyomán támadtak, ha szemügyre vesszük a tudomány mai törekvéseit, melyek feladatuk gyanánt a természet kifürkészését tekintik, ha látjuk mennyire serénykedik az ipar,

hogy a tudomány eredményeit a produkció javára felhasználja és hogy milyen lázas sietséggel törí magát a kereskedelem, hogy a feldolgozott áruknak piacot teremtsen, hogyan épünek a szemünk előtt hosszú vasutak, milyen lendületet vesz a hajózás és mint enyészik el a földi távolság a telegráf és kábelek révén, akkor bezzeg nem fogunk mosolyogni azon a jövőndülésen, amelyet ma a vallás ideális világába szeretünk sorolni.

Elmult az az idő, amikor még a harcias fajelem szerzett tiszteletet egy népeknek. Mostanában nem a győzelem, hanem a győzelemmel való élés teszi a népek becsületét. Ily czélok felé gravitál minden olyan nemzet, amely számot tart rá, hogy műveltségét mondassék.

A jövő állama az ipar állama. Most is az első iparos állam, Anglia viszi a vezérszerepet úgy a világkereskedelemben, mint minden más hatalomban. A hatalom és kereskedelem pedig egy mással az ok és okozat összefüggésében van. Az ipar megteremtette nálunk is a kereskedelmet, mely azonban még sok sok kívánni valót hagy maga után. A praktikus angolok kereskedelmük segítségével olyan nagy társadalmi befolyást szereztek maguknak, amivel sok más nép nem dicsekedhet akkor sem, ha kardjával szerzett érvényt az ő nemzetiségének. Hogy csak egy felületnek

tetsző jellemvonását adjuk az angolok társadalmi térhódításának, eléggé megemliteni az angol divatot, mely annyira elterjedt a férfi világ körében, hogy posztó és kalapgyártmányainkat csak úgy fogadjuk el, ha elhitetik velünk, hogy azok angol fabrikációk. De milyen mély érzelmi és értelmi hatás az, amit bennünk az angolok örök életű dráma költészete és ujabban az elbeszélő irodalom ébresztettek. Ezek termékenyítették meg minden szépnek irdit és mondhatjuk, hogy külsőleg is, belsőleg is, bár közvetve az egész intelligens világ az angol fajelem felé törekszik.

Ez a törekvés addig természetes és jogosult, amíg karakterünk a sok magunkra hatás ellenére is teljesen épségben marad, amde öngyilkosságot követ el a nemzet, mihelyt egészen átadja magát egy másik nemzet kulturájának. Ezzel megtagadta önmaga létét és nem érdemes rá, hogy továbbra is nemzetnek mondassék. A nemzetek karakterisztikumai pedig sajátos nyelvből, a történelem folyamán sajátosságosan kialakult szokásaiból és hagyományaiból áll, melyekhez ragaszkodni szent kötelesség mindenkinnek, aki a hazafi nevet nagyra becsüli. Ebből az osztonszerű törekvésből kell magyarázni azt a nagy felbuzdulást, ami időről időre egy nemzetet erőfeszít, hogy nyelvet idegen befolyás alól purifikálja és hogy történeti emlékeit egybegyűjtve

TARCZA.

A vetélytársak.

Episód a magyar szabadságharcból. —

Mély sötétségbe borult a tájak. Ama névtelen hősök egyike, akik véruket és életüket a haza védelmére felajánlották, a bozót között botorkált.

— „Ég, az utjába kerülő kutyák...”

czára is hetykén lépdégt. Sietett, mert szive választottját, a kis Elizt akarta felkeresni, aki a határszéli falu legvégén lakott nagynénjénél, az Ausztriából ideszakadt öreg asszonyánál.

Már-már elérte cseljét, amikor a házból kiángarzó lámpafénnyel a legnagyobb csodálkozására szeretett Elizét egy osztrák tiszt bizalmas társaságában vette észre.

— Oh, te hamis — mormogta — megcsaltál. Sohasem fogom ezt megbocsátani neked. Oh, én oktond, aki egy német leány eküjében bízhattam.

A lány hirtelen megfordult és arra felé né-

zett, ahol a káplár — a másik kettő által észre sem véve — állott.

— Mintha valaki itt volna a közelben — susogta.

— Ugyan ki merne minket zavarni?

— Nem, bizonyára szerki. Talán tévedtem Róbert.

A férfi megölelte és megcsókolta a lányt. — Ugy látszik, nagyon hevülékeny vagy, kincsem. A tulnan táborozó, honvédoktól való féltés.

— De „rebellis” kutyákat!

— Igazságtalan vagy, Róbert; azért, mert hazájukat védelmezik, nem lehet őket annyira becsülni. Oh, mily szerencsés volnék, ha nézeted megváltoztatására bírhatnálak!

A tiszt újból gyengéden megölelte a lányt, miközben a tésben álló honvéd szíve hevesen lüktetett, vére forrt.

— Sohasz faradjál. A nézetemet meg nem változtatom. Valamennyien kutyák, gyávák és szemlircelők, kivétel nélkül.

— Alávaló jöttiment! pattant fel a honvéd káplár, ki tovább nem tűrtette magát.

— Kálmán! sikoltozott a lány, a két férfi közé vetve magát. Kérem az Isten szerelméért, térjen vissza táborába — nem gyanítottam, hogy a közelben van.

— Oh, te hamis kigyó! — szaklta féibe a káplár komor, zord hangon, így játszó összeinté érzelmekkel, így szeged meg csakmet, melyet szentnek hittem. Megvetlek!

— Gazember! harsogta a tiszt pisztolyát övé-

lövésrd késcen, nekem is volna belcsalásom tán!

— Oh, ne, a mindenható Istenet-rimánkodott Eliz. Ne bantsatok egymást! Ez a férfi — Ez a tiszt —

Mielőtt befejezhette volna, elsült a pisztoly. A lány jajveszékve rogyott a földre. — A tiszt golyója bal lábába furódott. — Megdermedten, mintha kővé vált volna, állt ott, amikor a tiszt felkiáltott. Szent Isten! Mit miveltem? Eliz, kedves hugom, hol becsültél meg?

Bocsásd meg gyanusításomat, drága anyanyalomb, esdekelt a káplár, nem vagy tehát hátlen, és a tiszt a batyádl

kegyeletesen visszagondoljon zivataros mult-jára. Lépést kell ugyan tartani más népek haladásával is, de e haladás oly módon kell értékesíteni, hogy azt helyesen a magunk egyénisége szerint alkalmazva bevonzjuk a nemzeti karakterisztikum zománczával. Így azután minden vívmány csak eszik a nemzet megerősítésére.

Ezeket azért szükséges most elmondani, mert mostanában nemzetünk egy nagy fordulópontra áll. Olyan előtt, amely egész történeti menetünknek más irányt szabhat.

Mi világlétünkben küzdöttünk idegen fajok hegemoniája ellen. Rajtunk volt a török rabigája és levettük azt, tatárok vad csordái üldöztek bennünket és mi sok vér árán bár, de szerencsére kikerültük az uralmukat, a mult századokban a germán elem fenekedett ránk és mi ezer balszerencse között megállottuk helyünket. A magyar nyelv s tradíció ismételt van, ahová kívánkozott. De most az idők harangja kong felénk, a vészharang mentésre hív. Önmagunkat, nemzeti önállóságunkat megmenteni hi a harangszó.

A magyar ipar hanyatlóban van. Ugy tudjuk azt a legmegbízhatóbb helyről, a statisztikából; azt meg a világ folyásából tudjuk, hogy a mai népek emelkedése és bukása az ipartól van függővé téve. A magyarság — fájdalom — a régi balítetek hatása alól csak nagy nehezen bontakozik ki. Benne van ez konzervatív természetében. Nem tartja még uri dolognak az ipari és kereskedői foglalkozást és inkább viseli az uri lét kényelmes és cizfira nyomorát, semmint hogy a munka nyújtotta áldások után törje magát.

E megszokott tulajdonokat kell most szuba vetni, ha az európai verseny szintén kellőképpen vértézve akarunk megjelenni. Megkell menteni a magyar fajt a modern gazdasági élet számára, rá kell mutatni arra az elkorcsosulásra, ami más fajok ipari fölénye révén nekünk kell majd meg-sínyleni és rá arra az áldásra, mely a derék és okos munka nyomán fakad.

Reméljük! gyakran állt már végzetes perczek előtt a magyar, de géniusza mindannyiszor megmutatta neki a helyes utat.

— Igen, az vagyok! Ha van szíve, vigyük be nővéremet a házba, majd aztán számolhatunk egymással!

Kalmán gyorsan felkapta a lányt s egymagavitte be a házba. Itt megvizsgálták. A golyó nem okozott ugyan nagyobb vészdelmet, de nagy fájdalmat mégis.

A két férfi ugyan távozott.

most már leszámolunk! Nem fogok nyugodni, míg meg nem boszulom magamat. Ki a karddal! Egyikünk a helyszínen marad — holtan!

A megszólított legott kihuzta kardját.

— Welden hadnagy ur, válaszolt, ön Eliz bátyja és kívánám, hogy meg ne történék közöttük ez a viaskodás; el akarom fejeitenni a sértést!

— Istencsere mondom, mégis csak igaz-hogy valamennyien gyáva kutyák vagytok! rivalt Kalmánra az osztrák tiszt. Egy csöpp bátorság sincsen ereitekben!

Erre összecsapkodtak a kardok, melyeket mindketten egyforma ügyességgel forgattak; soká tartott a márkódás, de egyik se győzhette le a

Az utolsó órában százezerszámra szült hősöket a magyar föld, reméljük, hogy a produktív munka századában is támadnak majd a két kézre fogott eke mellett iparosok és kereskedők, kik megmentik a jövő számára a magyar fajtelleget, de est-csak akkor remélhetjük megvalósulva látni, ha nem a bürokratikus lustaság és nem a katonai pökhendiség lesz privilégium a megbecsülésre. Majd ha nálunk is szakítanak ezzel a felfogással, hogy az ember a czi-meres nemesnél veszi kezdetét és ha munka révén elért eredményre teszik majd a főbü-zkeséget, akkor biztosra vehetjük, hogy nemzetünk is méltó helyet lel az európai civilizációban.

A népnevelés reformja.

(gy. gy.) Egy igen jellemző és találó szöveg van a Német birodalom lakóinak, a porosz osztrák háborút illetőleg. Még pedig az, hogy a porosz-osztrák háborút a német iskolamesterek nyerték meg a poroszok javára.

Ugyátszik, hogy végre a magyar kormány is tudatára ébredt azon fontos misszióknak, amelyet a nemzet napszámásai, a tanítók végeznek. Bizony nagyon itt az ideje, hogy állam hamupipókái végre valahára kiemelkedjenek a közöny ködéből és lehetőleg egy a társadalmi megbecsülés, mint a megélhetés azon piadestájára kerüljenek, amely őket úgy tanulságuk, mint fáradságos, nagy; hivatást teljesítő munkájuk révén megilletik.

Mindenkinek, akinek csak egy kis ér-zéke van az apró nemzedék nevelésének nagy kérdése iránt, tudni fogja, hogy nincs pálya nehezebb, nincs pálya hálátlanabb mint a tanítóé.

Szinte csudákozva nézünk manapság arra az emberre, aki azt mondja: tanító akarok lenni. Mert ez egyenlő az örökös nyomorúsággal. Pedig rendes körülmények közt nincs szebb hivatás a néptanítóénál.

Avagy nem magasztos érzés-e, midőn valakire rád van bízva egy nemzedék nevelése; a jövő nemzedék, melyből a nemzet gerince, oszlopoi fognak kikérülni. Ó van hivatva az apró csemetékből testben lélekben erős nemzedéket nevelni. Azután szemmel tartani az apró emberkéket testi, szellemi fejlődésért; figyelemmel kísérni az agy, az öntudat megnyilvánulását. Belé cse-

másikat. Több sebből vérzett mindkettő. Erre tiszt hirtelen kirántotta pisztolyát és lőtt. A golyó átfurta a honvéd sapkáját, egyéb kárt azonban nem tett. Eliz bátyja végleg kimerült, mire Kalmán otthagya őt.

Másnap a két ellenséges csapat közt megtörtént a döntő ütközet. Welden hadnagy kereste

lenséges tiszt mint a tigris ugrott a földön heverő honvédre, akire rátérdelt és éppen hátra akarta szorítani, amint a káplár egyik figyelmes pajtása lelőtte a hadnagyot. Kalmán sietve felkelt és tovább harcolt egész estig, amikor a csata a magyar szabadsághősök javára dőlt el.

Csak kevés hozzátenni valónk van. Eliz teljesen felépült és egy év múlva a szabadságharc lezajlása után nől mert Kalmánhoz. Boldog házasságban élnek még ma is.

petgetni az ártatlan, még külső benyomásoktól érintetlen gyermeki lélekbe a lelkesedést a szép, a nagy, a nemes iránt. Megtanítani szeretni a hazát, az emberiséget, lelkesedni a történet nagyjaiért. Ó ez szép hivatás! De csak akkor, ha nyugodt lélekkel az anyagi bajoktól menten láthat feladata teljesítéséhez. Mert hiába a leg-nemesebb hév, a legtisztább szándék, ha nyomába ott kullog a rém, a sötét nyomorúság. Akkor bizony elfásl a lélek, és nem tud lelkesedésre találni az, kinek a megélhetés gondja mérgezi meg életét.

Ezen az állapotokon akar segíteni egyrészt a közoktatásügyi miniszter akkor, midőn a nepnevelési reformot tervezte. Másrészt pedig, azaz a reform másik éle a magyar nyelv sikeresebb oktatása felé concludál.

A reform keresztülvitele után, minden községi és egyházi iskolában ott, ahol a magyarság legalább 20% al van képviselve, kötelező a magyar nyelv tanítása. Ott pedig, hol a 20%-on alul marad a tanulók arányszáma, legalább is annyit kell nyelvünkkel foglalkozni, hogy a tanulók helyesen kifejezhessék gondolataikat, számolni és olvasni tudjanak magyarul. Hogy pedig olyan tanító jöjjön ki, aki a magyar nyelvet nem tudja ne kaphasson oklevelet, arról gondoskodik a közoktatásügyi miniszter akkor, midőn a tanítójelöltek vizsgájára a miniszterium biztosokat küld ki. Így van ez jól! Csakis így nevelhetünk erős, hatalmas nemzeti államot, ha fiaik értik hazájuk nyelvét. Nemcsak sovínista szempont vezette e reform tervezésekor a miniszteriumot, hanem a praktikus élet kívánalmai is. Mert magától értetődik, hogy csak saját javát követi minden ember akkor, midőn megtanulja azon ország nyelvét, amelyben boldogulni akar.

Üdvözljük a reformot, de mégis valami hiányzik belőle! Az ország apró nemzedékének iszonyu százaléka nem tanulhat, nem járhat iskolába, mert nincs iskola. Minden oktatás nélkül maradt lélek egy-egy parlagon heverő föld darab kulturális életünk mezején. Ezen kell segíteni: iskolát sokat, százat, ezret az országnak, miniszter ur!

H I R E K.

— Személyi hírek. Fehér Ipoly dr. pannonhalmi főapát szerdán délbe került járó, Kőszegről egy napi tartózkodásra a czelli székház látogatására városunkba érkezett. A főapát fogadására a vasutnál megjelent Wagner Lőrincz apát és Szent-Imrey Márton áldozár. — A főapát innét csütörtökön folytatta körutját, Pápára utazott. — István Vilmos dr. szombathelyi püspök tegnap a délutáni gyorsvonattal Czellebe érkezett és itt a Benczés-rend székházában szállott meg. A megyéspüspök innét ma reggel lovasbandérium kíséretében a városba ment. — A városban épített rom. kath. templomot szentelti fel.

— Hymen. Bárdossy Zoltán, Bárdossy Imre alsó-mesteri tekintélyes földbirtokos fia a mult héten váltott jegyet özv. Gayer Gyuláné urnő kedves műveltségű lányával, Mariska kisasszonnyal.

— Orgona-átvétel. Nemesmagasiban a most épült rom. kath. templomban az új orgonát e hó 8-án próbálta ki Barabás Ernő czellőművelői fő-tanító; a próba után megtörtént a hivatalos át-vétel. Az orgona 4 változatú, kellemes hangja van és az új templomnak díszét képezi. Teljesen a templomnak és orgonának ma történik meg. melyet maga dr. István Vilmos szombathelyi püspök fog végezni.

— **Ejjegyzés.** Schvarcz Rudolf helybeli fűszerkereskedő a mult napokban jegyezte el magának Löwy Regina kisaszonyt, Löwy Ignác karakói vengrétósnak szeretetreméltó leányát.

— **A Főispán látogatása.** Ernuszt József vármegye új főispánja, székfoglaló beszédeben tudvalevőleg azt az ígéretet tette, hogy megyéjének minden egyes járási székhelyét megfogja látogatni. Ugy látszik az új főispán, kit vármegyeszerte a népszerű „demokrata” jelzővel tiszteltek meg, szavát be is vja és az ígéret, nem marad csak ígér, nagy uri tempó és szokás szerint. Mint bennünket értesítenek, Ernuszt József dr. főispán, július 7-én érkezik Czellibe, amikor is tisztelőre a „Hungária”-szálloda nyári mulatókörtjében díszebéted rendeznek tisztelői.

— **Jegyzők sérelme.** A Vasmegyei Községi és Körjegyzők Egyesülete, mint azt jeleztük is annak idején lapunkban, a mult hó 27-én tartotta Szombathelyen a „Hungária”-szálloda nagytermében rendezés évi közgyűlését. A közgyűlésen a többi között két érdekes határozatot hoztak a jegyzők, melyek csak most szivárogtak ki a nagy közönség körebe. A két határozat így szól:

I. Sajnosan tapasztaljuk, hogy vármegyénk területén számos helyen lábra kapott, a jegyzőnek minden, — a jegyző működési körébe nem tartozó ügyekben is, — fegyelmi feleletre vonása és jelentéktelen dolgokért szertelen rendbírás alkalmazása annyira, hogy e körülmény a jegyző önértetét, tekintélyét mig egyrészt teljesen alássa, másrészt betevő falatjától foszsa meg. Felkéri megyei egygyűlésünk az alispán urat, hogy a fősolgabírói szertelen rendbírásokat és fegyelmi feleletre vonásokat azúntesse meg.

II. A jegyzők részére a hatás ör minden ágára kiterjedő, a fegyelmi jogviszony rendezését is felőelő szolgáló pragmatika tárgyiban megkeresi vármegyénk jegyzői egyesülete az országgyűlés képviselőházát, hogy ma már teljesen tarthatatlan állapotok megszüntetése végett, — mint ember és tisztviselővel szemben az önkényes tulkapások korlátozása, az erre feljogosító 1886. évi XXII ik törvénycikknek sürgős módosítása, a különféle rendbírás-golásra jogosító törvények alkalmazásának t xatívé felsoro ása iránt törvényhatóságilag sürgösen intézkedjék. — Tamogatóására felkéri a megyebeli országgyűlési képviselőket, hogy a jegyzők óhaját megvalósítani törekvő önálló törvényjavaslattal minél előbb az országgyűlés elé terjesszék, de addig is, mig törvényileg rendezve nem lesz, a képviselőház hívja fel a bellügyminisztert, hogy a jegyzői kar let érdekének a megóvása és az önkények megszüntetése céljából rendeletileg intézkedjék. Hasonló eljárásra az ország összes jegyzői egyesületeit megkeresi és felkéri.

Élég sajnós és szomorú, hogy a jegyzői karnak a „pasa” fősolgabírnok tulkapasainak korlátozása végett, orvoslásért kénytelenek felsőbb helyen kopogni. Tulán mondanunk is felesleges, hogy az agyon üldözött, fegyelmezett jegyzők legnagyobb részét, a czelli járás jegyzői kara szolgáltatja a vármegye területén.

— **Pénzüntéret jubileuma** a Kis-Czellben székelő „Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank” a héten ünnepelte meg fenállásának tizedik évfordulóját. A Hitelbank igazgatósága, kedden este, a „Hungária”-szálloda nyári mulatókörtjében, amely az alkalomra szépen felvolt díszítve és lampionokkal kivilágítva, bankettet adott, melyen

- radt együtt, hallgatva Sárközi Géza bánaújaják kitűnő zenéjét. Hogy a banketten tosztokban nem volt kiány, tán mondanunk is felesleges. A banketten gazdag vacsora volt és ez alkalommal a „Hungária”-szálloda elismert jó konjhija a legkényesebb igényeket is kielégítő menüvel szolgálta ki vendégeit. A menü a következő volt:

  - J lien leves
  - Tok és kecske tartárral
  - Vesepacsenye körözve
  - Libasült kompóttal és idei kovászos ugor kával
  - Torták
  - Kugler-átemények
  - Baracsk
  - Ananász
  - Cserecsenye
  - Sajtok

Sági és somlyói bor

Tanítók gyűlése. A Kemenesaljai ev. tanítók köre szerdán tartotta rendez évi közgyűlést Dömölökön, Varga Gyula vönöczki esperes lelkész elnöklöte alatt. A gyűlés befejeztével a tanítók a Korona-szállodában bankettre gyűltek össze.

— **Megszűnt a háboru.** Nehogy olvasóink, hirovatunk e szeizációsz ezime miatt megneheljenek reánk, sietünk kijelenteni, — hogy nem az orosz-japán háboru szűnt meg a távol keleten, hanem a közeli szomszédban: Szombathelyen két új ágiro között, éveken át tartott ádáz harc ért véget a mult héten. Vármegyeszerte ismeretes az az ádáz, egész a csömörlésig és az undorodásig folyt hirlapi harc, amely közel két éven át tartott Füredi Béla, a „Szombathelyi Friss Ujság” szerkesztője és Kaffehr Béla, a „Vasvármegye” szerkesztője között. Kaffehr és Füredi, éveken át mocskolták, piszkolták egymást lapjaikban s vagy egy tucszat sajtópert indítottak egymás ellen Szóval: levették egymásról meg a keresztvizet is és az volt a boldog, amelyik nagyobb tudott ütni a másikán. A szombathelyi közönség, közel két éven át, gyönyörködött (?) e két újságíró harcában. És ime — a két évt rettetés ádáz harcának, örök (?) béke lett a vége. Füredi és Kaffehr békejobbot nyújtottak egymásnak, sőt horrendum dietu. Füredi Béla újra belépett a „Vasvármegye” szerkesztőségébe. Tehát szent a béke! Már most csak azt szeretnénk tudni, miként használható Füredi a „Vasvármegye” szerkesztésénél akiről azt írta egy ízben a „V—e”, hogy szellemes-gény, kontur, tudatlan újságíró. akinek nincs semmi tehetsége. Szegény Füredi Béla! Igazán nem érdemeltek meg ezt a sorost. Hogy az ilyen hirlapírói harcok és kibéküések avagy piszkolódások után, nem növelik a hirlapírók tekintélyét a közönség előtt, azt hisszük, nem kell bővebben magyarázunk.

— **Vizsgálati sorrend** a rón. kath. elemi fiu és leányiskolában: június 20-án d. e 8 óra-
kor a 3—4 leányosztály, d. u. 2 óra-
kor a 3—4 leányosztály, június 21-én reggel 8 óra-
kor a 3—6 fiuosztály, d. u. 2 óra-
kor a 1—2 osztály. 22-én

A vizsgálaton a szülőket és érdeklődőket is szivesen látjuk.

— **Értesítés** a szombathelyi községi közigazgatási tanfolyamon létesített internátusról. Az 1900: XX. tcz. értelmében községi és körjegyzői kiképzése céljából Szombathelyen rendezett községi közigazgatási tanfolyamon az 1903—04. tanévben internátus (bennlakó) létesítetett, melyben 20 szegénysorsu hallgató díjtalanul vagy mérsékelt díjért teljes ellátásban és lakásban, s mintegy 10—15 hallgató csupán ellátásban (étkezésben) részesülhet. Az internátusba való felvétel a tanfolyam megkezdése után szeptember hó folyamán történik s oda a tanfolyamon beiratkozott rendez hallgatók közül azok vétetnek fel mint bennlakók, akiket szegény soruk és szorgalmukra való tekintettel a tanfolyam előadói kara erre a kedvezményre érdemeseknek tart s a m. kir. bellügyminiszteriumnak javaslatba hoz. Ugyancsak az előadói kar tcz. javaslatot az étkezésre bejáró hallgatók felvétele iránt a rend. lkerésre álló helyhez képest s a költségvetés keretében. A szegénység bizonyítására

és egyformán étkeznek. Az internátusba felvett hallgatók ágyművel is elláttnak, saját felelőseimük mosatásáról maguk tartoznak gondoskodni. Bővebb felvilágosítások kaphatók a községi közigazgatási tanfolyam igazgatójánál, Szombathelyen (Vármegyeház).

— **Kertmegnyitás.** A vasuti vengréló nyári mulatókörtjének megnyitása ma délután 11-én, Sárközi Géza zenekarának közreműködésével.

— **Czigánykaraván.** Valóságos czigánykaraván lepte el Czellt szerdán és csütörtökön. A czigányok vásári alkalomra jöttek és tulnyomó számban a gyengébb nem volt képviselve. Valószínű, az erősebb nem valahol hússel. A csend-ország vásár napján valamennyiüket letartóztatta s bekísérte őket a szolgabírósz fogházába, mielőtt a vásárban garázdálkodhattak volna.

— **Országos vásárunk** csütörtökön nagyon gyenge forgalmu volt. Sem a zsid, sem a baromv vásár nem felett meg a hozzáfűzött várakozásnak. A vásár gyenge forgalma jórészt annak tudható be, hogy e vásár megtartásáról a vidéki városok nem tudtak. A baromvásáron külföldi vevők egyáltalán nem voltak, így eladás igen kevés történt. A felhajítás is gyenge volt külüben.

— **Béka tenyézde.** Ilyen is van Czellben, még pelig a Fő-téren; eicséretére legyen monva az illetékes tényszöknek. A Gyarmati-téren nemrég egy kut utastak. Az ebből kifolyó viznek nincs levezető csatornája, a viz megreked, valószínű pocseta van ma már a megrekedt vízből. Maholnap, a békák esti koncertet rendeznek majd ebben az ujonnan létesített pocsolnyában, a város kellő közepén. Bizony szép koncert lesz ez.
— **Adófűztek figyelmebe.** Az utadó kivétési listjstrom a városházánál folyó hó 8-tól, folyó hó 24-ig közszemlére van kitéve — érdeklődők a hivatalos órák alatt — betekinthetik.

— **Megszűnt a sertésvész.** A sertések között Vassimonyi, Tokorcs és Mesteri községekben fellépett sertésorbáncz megszűnt s így e községek a zár alól feloldattak. A czelli járás területén ezidőszert egyetlen egy község sincs, melyben sertésvész volna.

— **Fényes mellékkeresetre** tehetnek szert o y intelligens urak, kik kereskedőket látogatni szoktak. Ajánlatok Apolló Budapest, VII., Almássy-tér 2. címre küldendők.

BORDÓI-POR.

szőlő peronoszporája

való védekezéshez általánosan elismert legjobb anyag a dr. ASCHENBRANDT-féle

BORDÓI-POR.

Ara Budapest: 50 kilogrammos zsakokban a kilogrammu 66 fillér, 10 és 5 kilogrammos zsakokban kilgkint 70 fillér, valamint 2 kilogrammos dobozokban a kilg. 70 fillér.

Használata olcsóbb, hatósabb, előállítása gyorsabb, a levélhez jobban tapad, mint a részlegesen permittált szőlőperonoszporáké.

Megrendeléseket elfogad a

Magyar Mezogazdák Szövetkezet

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám.

A por kapha ó és megrendelhető: **Magyar Nyilvánai Kis-Czellben.**

kegyeletesen visszagondoljon zivataros mult-jára. Lépést kell ugyan tartani más népek haladásával is, de e haladást oly módon kell értékesíteni, hogy azt helyesen a magunk egyénisége szerint alkalmazva bevonjuk a nemzeti karakterisztikum zománczával. Így azután minden vívmány csak eszköz a nemzet megerősítésére.

Ezeket azért szükséges most elmondani, mert mostanában nemzetünk egy nagy fordulópont előtt áll. Olyan előtt, amely egész történeti menetünknek más irányt szabhat.

Mi világeleletünkben küzdöttünk idegen fajok hegemóniája ellen. Rajtunk volt török rabigája és levetettük azt, tatárok vad csordái üldöztek bennünket és mi sok vér árán bár, de szerencsére kikerültük az uralmukat, a mult századokban a germán elem fenekedett ránk és mi ezer balszerencse között megállottuk helyünket. A magyar nyelv s tradíció ismételt van, ahová kívánczok. De most az idők harangja kőng felénk, a vészharang mentésre hív. Önmagunkat, nemzeti önállóságunkat megmenteni hi a harangszó.

A magyar ipar hanyatlóban van. Úgy tudjuk azt a legmegbízhatóbb helyről, a statisztikából: azt meg a világ folyásából tudjuk, hogy a mai népek emelkedése és bukása az iptól van függővé téve. A magyarság — fájdalom — a régi balítétek hatása alól csak nagy nehezen bontakozik ki. Benne van ez konzervatív természetében. Nem tartja még uri dolognak az ipari és kereskedői foglalkozást és inkább viseli az uri lét kényelmes és czfra nyomorát, semmint hogy a munka nyújtotta áldások után törje magát.

E megszokott tulajdonokat kell most subba vetni, ha az európai verseny szintén kellőképen vértelve akarunk megjelenni. Megkell menteni a magyar fajt a modern gazdasági élet számára, rá kell mutatni arra az elkorcsosulásra, ami más fajok ipari fölényre révén nekünk kell majd megszynyleni és rá arra az áldásra, mely a derék és okos munka nyomán fakad.

Reméljük! gyakran állt már végzetes percek előtt a magyar, de géniusza mindannyiszor megmutatta neki a helyes utat.

— Igen, az vagyok! Ha van szíve, vigyük be nővéremet a házba, majd aztán számolhatunk egymással!

Kalmán gyorsan felkapta a lányt s egymagába vitte be a házba. Itt megvizsgálták. A golyó nem okozott ugyan nagyobb vessedelmet, de nagy fájdalmat mégis.

Káplár szólította meg a tiszt ellenfelét, már leszámolunk! Nem fogok nyugodni, amíg nem leszámolunk!

Egyikünk a helyszínen marad — holtan! A megszóltott legott kihúzta kardját.

— Weiden hadnagy ur, válaszolt, ön Eliz bátyja és kívánnám, hogy meg ne történék köztünk ez a viaskodás; el akarom felejteni a sértést!

— Istenemre mondom, mégis csak igaz, hogy valamennyien gyáva kutyák vagytok! rivaltok Kalmánra az osztrák tiszt. Egy csópp bátorság sincsen ereitekben!

Ezre osztracsapkodtak a kardok, melyeket mindketten egyforma ügyességgel forgattak; soká tartott a mérkőzés, de egyik se győzhette le a

Az utolsó órában százezerszázmra szült hősöket a magyar föld, reméljük, hogy produktív munka századában is támadnak majd a két kézre fogott eke mellett iparosok és kereskedők, kik megmentik a jövő számára a magyar fajtelleget, de ezt csak akkor remélhetjük megvalósulva látni, ha nem a bürokratikus lustaság és nem a katonai pökhendiség lesz privilégium a megbecsülésre. Majd ha nálunk is szakitanak azzal a felfogással, hogy az ember a címeres nemesnél veszi kezdetét és ha munka révén elért eredményre teszik majd a főbüzséget, akkor biztosra vehetjük, hogy nemzetünk is méltó helyet lel az európai civilizációban.

A népnevelés reformja.

(gy. gy.) Egy igen jellemző és találó szálló ijeje van a Német birodalom lakóinak, a porosz osztrák. Még pedig az, hogy a porosz-osztrák háborút a német iskolamesterek nyerték meg a poroszok javára.

Ugyátszik, hogy végre a magyar kormány is tudatára ébredt azon fontos misszióknak, amelyet a nemzet napszámosai, a tanítók végeznek. Bizony nagyon itt az ideje, hogy állam hamupipókéi végre valahára kiemelkedjenek a közöny ködéből és lehetőleg úgy a társadalmi megbecsülés, mint a megélhetés azon piadestájára kerüljenek, amely őket úgy tanulságuk, mint fáradságos, nagy, hivatást teljesítő munkájuk révén megilletik.

Mindenkinek, akinek csak egy kis érzéke van az apró nemzedék nevelésének nagy kérdése iránt, tudni fogja, hogy nincs pálya nehezebb, nincs pálya hálátalanabb mint a tanítóé.

Szinte csudálkozva nézünk manapság arra az emberre, aki azt mondja: tanító akarok lenni. Mert ez egyenlő az örkös nyomorúsággal. Pedig rendes körülmények közt nincs szebb hivatás a néptanítósnál.

Avagy nem magasztos érzés-e, midőn valakire reá van bízva egy nemzedék nevelése; a jövő nemzedék, melyből a nemzet gerincze, oszlopoi fognak kikérülni. Ó van hivatva az apró csemetékben testben lélekben erős nemzedéket nevelni. Azután szemmel tartani az apró emberkéket testi, szellemi fejlődésük; figyelemmel kísérni az agy, az öntudat megnyilvánulását. Belé cse-

másikat. Több sebből vérzett mindkettő. Erre a tiszt hirtelen kirántotta pisztolyát és lőtt. A golyó átfurta a honvéd sapkáját, egyéb kárt azonban nem tett. Ez bátyja végleg kimerült, mire Kalmán otthagya őt.

Másnap a két ellenséges csapat közt megtörtént a döntő ütközet. Weiden hadnagy kereste a győkerében megbújt és elcsuszott. Az ellenséges tiszt mint a tigris ugrott a földön heverő honvédrre, akire ráterdelt és éppen bábba akarta szurni, amint a káplár egyik figyelmes pajtása lelőtte a hadnagyot. Kalmán sietve felkelt és tovább harcolt egész estig, amikor a csata a magyar szabadsághősök javára dőlt el.

Csak kevés hozzátenni valónk van. Eliz teljesen felépült és egy év múlva a szabadságharc lesajlása után nőül mert Kalmánhoz. Boldog házasság életet élnek még ma is.

pegtetni az ártatlan, még külső benyomásoktól érintetlen gyermeki lélekbe a lelkesedést a szép, a nagy, a nemes iránt. Megtanítani szeretni a hazát, az emberiséget, lelkesedni a történet nagyjaiért. Ő ez szét hivatás! De csak akkor, ha nyugodt lélekkel az anyagi bajoktól menten láthat feladata teljesítéséhez. Mert hiába a legnemesebb hév, a legisztaabb szándék, ha nyomába ott kullog a réb, a sötét nyomorúság. Akkor bizony elfásul a lélek, és nem tud lelkesedésre találni az, kinek a megélhetés gondja mérgezi meg életét.

Ezen az állapotokon akar segíteni egyrészt a közoktatásügyi miniszter akkor, midőn a nepnevelési reformot tervezte. Másrészt pedig, azaz a reform másik éle a magyar nyelv sikerebb oktatása telé concludál.

A reform keresztülvitele után, minden községi és egyházi iskolában ott, ahol a magyarság legalább 20% al van képviselve, kötelező a magyar nyelv tanítása. Ott pedig, hol a 20%-on alul marad a tanulók arányszáma, legalább is annyit kell nyelvünkkel foglalkozni, hogy a tanulók helyesen kifejezhessék gondolataikat, számolni és olvasni tudjanak magyarul. Hogy pedig olyan tanító jelölt, ki a magyar nyelvet nem tudja ne kaphasson oklevelet, arról gondoskodik a közoktatásügyi miniszter akkor, midőn a tanítójelöltek vizsgájára a miniszterium biztosokat küld ki. Így van ez jól! Csakis így nevelhetünk erős, hatalmas nemzeti államot, ha fiaik értik hazájuk nyelvét. Nemcsak sovínista szempont vezette e reform tervezésekor a miniszteriumot, hanem a praktikus élet kívánalmai is. Mert magától értetődik, hogy csak saját javát követi minden ember akkor, midőn megtanulja azon ország nyelvét, amelyben boldogúni akar.

Üdvözljük a reformot, de mégis valami hiányzik belőle! Az ország apró nemzedékének iszonyu százaléka nem tanulhat, nem járhat iskolába, mert nincs iskola. Minden oktatás nélkül maradt lélek egy-egy parlagon heverő föld darab kulturális életünk mezején. Ezen kell segíteni: iskolát sokat, százat, ezret az országnak, miniszter ur!

H I R E K.

— Személyi hírek. Fehér Ipoly dr. pannonhalmi főpát szerdán délbe körut járól, Közégről egy napi tartózkodásra a czelli székház látogatására városunkba érkezett. A főpát fogadására a vasutnál megjelent Wagner Lőrincz apát és Scentimrey Márton áldozár. — A főpát innét esütörtökön folytatva körutját, Pápara utazott. — István Vilmos dr. szombathelyi püspök tegnap a délutáni gyorsvonattal Czellebe érkezett és itt a Benczés-rud székházban szállott meg. A megyéspüspök incesmagasibá utazott, hol

nan épített róm. kath. templomot szenteli fel.

— Hymon. Bárdossy Zoltán, Bárdossy Imre alsómesteri tekintélyes földbirtokos fia a mult héten váltott jegyet özv. Gayer Gyuláné urnő kedves műveltségü leányával, Mariska kisasszonnyal.

— Orgona-átvétel. Nemesmagasiban a most épült róm. kath. templomban az új orgonát e hó 8-án próbálta ki Barabás Ernő czellődmölki fűtaoit; a próba után megtörtént a hivatalos át-vétel. Az orgona 4 változatú, kellemes hangja van és az új templomnak díszét képezi. Felajánlatlan a templomnak és orgonának ma történik meg, melyet maga dr. István Vilmos szombathelyi püspök fog végezni.

HÖNIG SAMUEL építkezési vállalkozó

KIS-CZELL

Van szerencsém tudatni, hogy

építkezési anyagokat

és pedig: valódi aszfalt lemezt, kőfed lemezt, elszigetelő lemezt, karbolineumot, káirányt. Roman és Portland cemetet, mennyezet nadat mindenkor a legjobb minőségben és a legelő gyártmányból rakáron tartok és azon helyeiben vagyok, hogy gyári árákon szolgálhatok ezekkel t. vevőimnek.

Hönig Sámuel

épít. vállalkozó.

Szilygyártó és nyerges-műhely megnyitás!

Van szerencsém a m. t. uraságoknak és a n. e. közönségnek szíves tudomásul adni, hogy Czeldömölkön a Vásár tér utcában

szilygyártó és nyerges műhelyt rendeztünk be. Ugy hazánkban, valamint a külföld nagyobb műhelyeiben szerzett szerzett több évi működéseink folytán abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy bármiféle, a szakmánkba vágó munkát, u. m.: *lőszerszámokat, lovagló, vadász és egyéb bőrárakat* a legjobban tudunk elkészíteni.

Megrendelések gyorsan, pontosan és a legjutányosabb árákon eszközöltetnek.

A n. é. közönség szíves támogatását kérve maradtam

teljes tisztelettel:

Mórocz Ferencz és Társa

szilygyártó és nyerges

— CZELLDÖMÖLK. —

3-3

Szabó Sándor

férfi-szabómester

KIS-CZELL, Kossuth Lajos-
utca (Silbersdorf ház.)

Van szerencsém a n. közönség szíves tudomására adni, hogy a **tavaszi és nyári** férfi divat-szövedékből bő választékú minta áll rendelkezésre és a legkényesebb izlésnek is megfelelnek.

Műhelyemben elvállalok szakmámba vágó bármiféle munkát, készítek a legújabb **angol és francia** szabás szerint **sakó, zseket, szalon, Ferencz József** öltönyöket, továbbá a

magnás raglánt

és bármiféle **sport** öltönyöket.

A főváros elsőrangú szabó-műhelyeinek során át szerzett, **bőséges tapasztalataim és szakképzettségem** folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a **legmagasabb** igényeknek is megfelelni tudok

Méltóváasság egy próba rendelvény-szerencséseltetni, mit kérve maradtam illő tisztelettel

Szabó Sándor

férfi-szabómester.

4-10

Mindenféle

tégla

uranyint: és tömör sárga
tégla, igen alkalmas nyers építkezésekre.
további hódfarkú és hornyolt tégla
cs-rép, valamint orr, kövezet, kut., csatorna
parkány- és jászoltégla, úgy alagsó is a
legjobb minőségben bármely állomásra szállítva kapható az alant nevezett téglagyárban.

Árjegyzékkel és mintával szívesen szolgál

Uradalmi góztéglagyár

Sárvár

8-10

BRÁZAY FÜLE SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA
KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA

HASZNALATI UTÁBITÁS MINDEN ÜVEGHEZ
MELLEKELVÉ VAN!

Szálloda megvétel.

Van szerencsém Kis Czell és vidéke közönségét értesíteni, hogy a kis-czelli

„Hungária“-szállodát,

melynek egy év óta bérloje voltam, örökáron megvettem.

Midőn ezt a n. é. közönségnek szíves tudomásul adom, tisztelettel kérem, kegyeskedjék engem e vállalatomban tőle teltetőleg pártfogolni, mit én mindenkor igyekezni fogok teljes erőmmel kiérdemelni.

Nagy súlyt fektetek szállodámban a jó *magyaros konyhára, borokra szálló-szobákra* s mindent versenyképes, *olcsó* árákon számítok t. vendégeimnek. Naponként frissen csapolt első minőségű *kőbányai* sör kapható, a legkisebb mennyiség is *díjmentesen* házhöz lesz szállítva külön e célra beszerzett sörös kancsóknak.

Istálló, kocsiszín és tágas udvar áll rendelkezésre azon t. vendégeknek, kik kocsival jönnek Czellbe.

A n. é. közönség szíves támogatását és pártfogását kéri mély

tisztelettel

Várlaky Béla

„Hungária“-szállodás, KIS CZELL.

Alapított 1840

Alapított 1840.

STEINBERGER M. UTODA

aranyműves és órásn

Pápa n, Fő utca 55. (a Benczések templomával szemben.)

Ajánlja dús választékú **arany** és **ékszertárgyait**, valódi finom **ezüst** és **chinai ezüst** áuit, valamint kiünő járású, pontosan szabályozott **fali-, arany-, ezüst- és nickel-óráit**.

Valódi finom **gyémánt- és brillánt-ékszerek** nagy választékban.

Teljes 6 és 12 személynek való finom valódi **ezüst evőeszközök** grammonként **11 fillér**. Legjobb minőségű **chinai ezüst evőeszközök** rendkívüli **olcsó** árak mellett.

Mindenféle egyházi szentedények, feszületek, kelyhek, kannák, tálak stb.

Hitelképes egyéneknek részletfizetésre jutányos árak mellett.

Hirdetések és nyílt-terek jutányos áron vétetnek fel a kiadóhivatalban.